

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.

— Ziarul apare Marțea și Vinerea —

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
— Articole nepublicate nu se înapoiază. —

Prețul inserțiunilor: un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

O vorbă sfântă: tăcerea

Marele scriitor englez Carlyle în cartea sa «In ora unsprezece» spune următoarele cuvinte: «A-ți mișca limba insinuant, este calea unică de a te valora și a ajunge la distincțiune în Anglia noastră în secolul al 19-lea, alt mijloc nu este. Limba este zeul lumii. Te rog deci pe tine, tinerule brav englez, nu te face orator public, dacă vrei să devii cineva. Evită să te faci demagog dacă poți! Iubește tăcerea mai mult decât vorba în aceste vremuri tragice, când prin atâta vorbărie un om nu se înțelege cu celalalt».

Eată vorba sfântă: tăcerea. Da, tăcerea cuminte, care ascunde în dosul său munca și cugetarea serioasă. Eată leacul cu care a curat marele scriitor nația sa de prăpăstiile retorice!...

Tot așa ne spune apostolul Iacob: «Eată și corăbiile, deși sunt mari și se împing de vânturi iuți, tot se întorc de prea mică cârmă încotro voiește cârmaciul. Așa și limba, mic membru este, dar mult se laudă. Eată puțin foc și cât de mare materie aprinde! Și limba, zice apostolul, este foc, lumea nedreptății; așa se află limba între membrele noastre, încât spurcă tot corpul și aprinde roata firii și este înșuși aprinsă de focul gheenei. Căci natura fiarelor, și a păsărilor, și a târătoarelor, și a peștilor, se domolește și s'a domolit de oameni. Ear limba nimeni din oameni nu o poate domoli; este o neînfrănată răutate, plină de otravă *aducătoare de moarte*». (Iacob 3, 4-8).

Ce impresie admirabilă îți face marea, când e liniștită și suprafața ei ți se pare o enormă oglindă; și ce plăcut e omul calm, liniștit, care știe să-și stăpânească cel mai periculos membru al corpului, limba, și știe să tacă!

Într-o carte de valoare citesc, ce nu-mi vine să cred așa la moment, că în istorie a jucat rol formidabil limba. Autorul ilustru al acestei cărți spune că soarta lumii, în bună parte, a decis-o limba.

În lumea frumoasă a grecilor esteți și visători, retoricii au făcut adevărate pustiiri. Poate istoria acestui ilustru popor se formă altcum, mai mare, mai frumoasă dacă nu erau retorii, cari cu limba lor periculoasă, *făceau din alb negru, și din negru alb*. Câți oameni de valoare ai lor au fost ostracizați, aruncați pe insule solitare, numai cu acest mic și periculos instrument de război ce se cheamă *limbă*.

Dar, orgiile cele mai grozave le-a făcut limba la marii noștri strămoși. Roma uriașă, Roma mândră, care trimitea legio-

nari zdraveni cu generali mari în toate părțile și cucerea lumea, și strălucea de glorie, a apus în bună parte roasă de viermele necruțător, care se cheamă limbă.

Câte și câte tragedii ar putea să ne povestească ruinele forului din mama Roma!

Alături de oratorii miraculoși cari nu vor muri nici odată în cultura omenească, au dăinuit, spre nefericirea strămoșilor noștri, regimentele de limbuți, cari au știut să gădile instinctele mulțimii, ear acestea au ridicat și au prăvălit oamenii nu cum cerea patria glorioasă, ci precum le dictau interesele mărunte. Panem et circenses! strigau gloatele și limbuții..

Hristos și apostolii cu limba au răscumpărat lumea, luminau mințile, încălzeau inimile, goneau întunerecul, și duceau lumină caldă și binefăcătoare în suflete. Și fariseii, și saducheii, și ceilalți păcătoși, tot cu limba rupeau florile din sufletele oamenilor și puneau în locul lor otravă; cu limba făceau întunerecul din suflete tot mai negru și tot mai greu. Cu limba au instigat mulțimea împotriva lui Hristos, cu limba au dus pe Hristos pe crucea cu amare chinuri.

Și câte rele nu face și azi limba?

Nu se împlinesc și astăzi cuvintele apostolului Iacob, referitoare la limbă, din cuvânt în cuvânt? Care este instrumentul neobosit prin care se propagă ura, dușmănia, invidia, calomniile și toate răutățile și în ziua de astăzi mai ales, dacă nu limba?

La catedră și la amvon mai sună limba omenească frumos; dar, de aici în colo, limba nu face altceva, decât să răscolească patimile și să întărească sufletele.

De aceea zicem: Puținilor sămănători de idealism și bunăînțelegere le revine o mare datorie, să învețe tineretul, viitoarea temelie a lumii, vorba aceasta sfântă care se cheamă *tăcerea*, și despre care a scris pagini nemuritoare marele scriitor Carlyle. Tăcerea, recomandată de acest profund filozof, va vindeca de toate boalele și lumea de astăzi. Tăcerea are darul binecuvântat de a te face să te reculegi sufletește, — și lumea noastră are trebuință de reculegere. Lumea noastră împinsă de grijile zilei făptuește și azi, și mâine cum îi vine bine, fără să se oprească puțin să confrunteze faptele, să judece urmările lor, fără să-și dea seamă că fiecare vorbă și faptă este o putere ce îndeamnă ori la bine, ori la rău, pe cei deaproape.

Sântem săraci, nu avem bani disponibili să clădim multe instituțiuni de cul-

tură; dar eată un mijloc probat prin care se purifică și se înalță sufletul dela palate până la colibe: tăcerea.

Cu tăcerea se vor liniși patimile, cu tăcerea se vor reculege sufletele, atât de agitate; respectând binefacerea tăcerii vom vedea, că limba, vorba, ori este o slujbă adusă lui Dumnezeu, dacă e gândită și dospită bine, — ori este un excelent serviciu adus diavolului, dacă ea este nescotită.

Învățători ai neamului, vă rog, unde vă aflați, aduceți aminte tineretului în toate zilele că limba desfrănată a prăbușit la pământ împărății și oameni; o limbă caldă, limbă curată și frumoasă a pătruns până sus la ceruri, și aici pe pământ a adus pace și bunăvoință între oameni.

Prof. Dr. Ștefan Cioroianu

Din parlament. Camera, în ședința sa din 3 I. c., a hotărât să participe la serbările ce s'au ținut ieri, Duminică, cu prilejul desvelirii monumentului ridicat lui *George Pop* din Băsești, fost președinte al partidului național și fost președinte al marelui adunări dela Alba-Iulia care a proclamat unirea națională. O delegație a biroului camerei a reprezentat adunarea deputaților la solemnul act, la care au participat miniștri, parlamentari și alți numeroși reprezentanți ai autorităților de toate categoriile din țară.

Inscripția pe monumentul bătrânului și entuziastului luptător național este următoarea:

«*Aici își doarme somnul de veci George Pop de Băsești, președinte al partidului național român și al istoricei adunări dela Alba-Iulia, unde a proclamat unirea tuturor românilor. Născut la 1 August 1835, trecut la veșnicie în 23 Februar 1919, sub șeful gloanțelor săcuiești, apărât de armata română liberatoare: Domnul a chemat pe robul Său, căruia i s'a dat să vază desrobirea neamului.*»

Episcopul armatei

P. S. Sa Părintele

Iustinian Teculescu

În scaunul vlădicilor dela Alba-Iulia de odinioară din sfânta și memorabila cetate a viteazului Voevod Mihai, Provedința divină apoi încrederea Regelui și a țării, așează întru propovăduirea evangheliei și moralei lui Hristos în mijlocul armatei române pe primul episcop al clerului militar din România întregită, pe P. S. *Iustinian Teculescu*, fost protoereu al Alba-Iuliei.

După moartea regretatului inspector al clerului militar, părintele Dr. V. Saftu, pentru acest post onorific și plin de răspundere înaintea lui Dumnezeu și a țării cu greu se putea face o alegere mai nimerită de cât aceea, din sesiunea de toamnă a Sfântului sinod din 1922,

când membrii acestei înalte corporațiuni, cu totalitatea voturilor, propun M. S. Regelui spre înțărare întru episcop al clerului militar activ pe protoereul din Alba-Iulia.

O hii unui neam, întregit prin vitejia și jertfa de sânge a soldatului român, privesc azi cu deplină încredere spre activitatea și idealul urmărit de preoșimea militară în frunte cu arhipăstorul său Iustinian, instalat în cetatea plină de amintiri glorioase și chizeșă puternică a trăinicie și fericirii blândului nostru popor.

Nouă, cari sântem dedați a căuta în toate evenimentele însemnate din viața neamului nostru, manifestarea voinții dumnezeiești, ni-ar fi imposibil să nu aflăm și de astădată, — în faptul că tocmai vrednicului păstor sufletească din Alba-Iulia li revine cinstea de-a reda acestui scaun episcopesc vechea strălucire, — mâna împărțitoare de dreptate și binecuvântare asupra slujitorului bisericesc, care într-o viață de om n'a încetat să propoveduiască prin grai și în scris sosirea zilelor de azi cu toată măreția și splendoarea lor.

Părintele Iustinian a fost, în lupta de conservare a graiului și ființei noastre etnice românești, unul dintre împrăștiătorii luminii și ai entuziasmului tocmai în descurajarea ce cuprinsese în mreaja ei inimile multora chiar și la cei mai buni ai noștri.

Protopopul din Alba-Iulia de odinioară, azi sfetnic al tronului, prieten devotat al conducătorilor armatei române, părinte bun și blând al soldatului român, a știut totdeauna să împartă din sufletul său, plin de poezie, putere de muncă și dragoste de neam întru ajungerea idealului conturat în sufletul său încă din fragedă copilărie.

Glasul de profet și apostol al unchilor P. P. Sale, Atanasie, fost arhimandrit la episcopia Buzăului, și Gherasim fost ieromonah la mănăstirea Sinaia, pregătirea pe tinărul și eminentul elev al seminarului din Sibiu pentru misiunea de care voința Regelui și a oștirii astăzi îl învredniciră.

Cu ocaziunea instalării P. S. părinte Iustinian în ziua de 10 April 1923 în Alba-Iulia am văzut strânsă într'un mănunchi impozant pătura intelectuală a diferitelor confesiuni și naționalități, precum și pe reprezentanții brezelor și funcționarilor de toate gradele, cari cu toții erau uniți într-o singură urare de bine în fața episcopului armatei noastre.

A fost o sinceră și spontană manifestație de dragoste cu care îl înconjoară populația acelei oraș în mijlocul căruia zbirii stăpânirii apuse, după intrarea României în război, la auzul tuturor designară pentru protopopul Teculescu felinarul unde era să fie atârnat în cazul când românimea din jur ar fi cutezat să se opună voinții reprezentanților stăpânirii de atunci.

Noi cei cari l-am iubit și aprefiat totdeauna, azi când dreptatea divină își arată roadele, cu drept cuvânt putem spune în fața părintelui episcop Iustinian: Invins-au dragostea ta de neam și țară pe toți dușmanii luminii și adevărului, ear voia Domnului înălțatu-te-au pe tine pe care răutatea omenească voia să te doboară în pulberea pământului.

Gloriosul nostru Suveran cu ocaziunea investirii P. S. episcop al armatei a zis:

«Sânt sigur că vei găsi în patriotismul P. S. Tale și al clerului ce vei conduce, destulă răvnă ca să propovăduiești ostașilor mei, pe lângă cea mai fierbinte iubire de țară, frumoasele virtuți ostășești, dragostea de steag și credința neclintită în Regele lor».

Intru realizarea acestui ideal toți oamenii de bine, dimpreună cu oștirea țării, îi urează în toată sinceritatea fericită păstorire.

Date biografice:

Ioan Teculescu s'a născut la 1 Noemvrie 1865, în comuna Covasna, jud. Treiscaune, din părinți țărani frunțași.

Clasele primare și secundare le-a terminat în Brașov, luând bacalaureatul la 1885. Cursurile teologice și paralele cele pedagogice le termină în 1888 cu succes eminent.

Ajunse în toamna anului 1888 învățător în frunțașă comună Râșnov, de lângă Brașov, unde în anul 1896 este ales paroh, ear în 1901 ajunge protopop al tractului Alba-Iulia.

Activitatea dezvoltată în calitate de protopop, în decurs de 22 ani, o atestază cele 28 biserici, parte din nou zidite, parte reparate și înfrumusețate, precum și cele 18 școale zidite în acest interval, sub îngrijirea și îndemnul său părintesc.

Deodată cu izbucnirea marelui război, casa lui Ioan Teculescu deveni centru de întâlnire a preoșimii și învățătorimii din tractul Alba-Iulia.

În toamna anului 1918, când Dumnezeu își întoarse mila spre noi, pe protopopul Teculescu îl vedem în fruntea acelora cari avură curajul să ia în mână frânele destinului românismului din Alba-Iulia și jur, organizând alături de ofițerii Medrea, Negruț și Gritta, gărzile naționale din centrul și jurul Alba-Iuliei.

El este apoi ales președinte al Consiliului național din Alba-Iulia.

În primul parlament al României întregite, protopopul Teculescu a fost ales senator.

În sesiunea din toamna anului 1922 Sfântul sinod îl propune, ear M. Sa Regele îl înțărăște de episcop al clerului militar.

În 5 Martie 1923 a fost hirotonit întru arhieru de către I. P. S. Sa Mitropolitul Primat Miron cu mare asistență.

În 18/31 Martie 1923 a primit investirea regală în palatul din București.

În cât privește activitatea sa de scriitor observăm următoarele: Ca student în teologie colaborează la mai multe ziare și reviste, publicând frumoase predici și subiecte din domeniul teologiei, apoi versuri, dintre care amintesc Imnul scris cu ocaziunea centenarului seminarului Ardreian; imnul acesta este armonizat și decretat ca imn oficial al institutului amintit... D.

Muntele Atos

— Cum se prezintă românii —

La șezătoarea societății culturale din capitală, *Tineretea*, s'a ținut zilele acestea o conferință despre Muntele Atos sau Sfântul Munte și despre călugării români de acolo.

Conferențiarul, dl N. Batzaria, își rezumă în următorul mod interesante expuneri:

Se știe că Muntele Atos, căruia îi mai zice și Sfântul Munte, este cea dintâi limbă de pământ din Peninsula Calcidică. Are o lungime de vre-o 50 de kilometri și o lățime medie de 8 kilometri.

Această întindere de pământ este rezervată încă din veacul al 10-lea numai pentru călugării ortodoxi cari, în număr de mai multe mii, alcătuiesc un fel de republică.

Călugării locuiesc în mănăstiri — 20 la număr — în schituri, cam tot atâtea, în sihăstrie, chilii și chiar o parte dintr'insii, — pustnicii, — în văgăuni și peșteri pe care nu le părăsesc mai niciodată.

Administrarea intereselor acestei republici monahale, din care sânt excluse cu totul femeile, se efectuează printr-o comunitate alcătuită din 20 de membri, adică un delegat de fiecare mănăstire. Această sfântă comunitate, cum îi zic ei, alege din sânul ei comitetul executiv care se numește Epistasia și e compus din patru epistați.

Care este, în această organizare, locul și situația călugărilor români, foarte numeroși la Sfântul Munte?

Înainte de a răspunde acestei întrebări, ținem să relevăm că jertfele bănești care au fost făcute dealungul vremilor de către Domnii

și boierii români pentru restaurarea, întreținerea și împodobirea mănăstirilor dela Sfântul Munte, întrec toate jertfele făcute de celelalte popoare ortodoxe la un loc.

Foarte multe din mănăstirile și schiturile de acolo nici n'ar fi putut exista fără generoasele danii ale românilor.

În schimb, cum se prezintă astăzi românii la Sfântul Munte?

Am spus că sânt 20 de mănăstiri. Repartizate după naționalități, ele se împart în 17 mănăstiri grecești, una rusească (Panteleimon), una sârbească (Hilindar) și a douazecea și cea din urmă... bulgărească (mănăstirea Zografos).

Românii n'au nici o mănăstire și, prin urmare, nu sânt de loc reprezentați în comunitatea care administrează interesele republicii călugărești.

Ceva mai grav și mai jignitor: călugării români sânt acolo într-o stare de vasalitate care este o adevărată stare de robie.

În adevăr, după legea Muntelui Atos, tot pământul peninsulei aparține exclusiv celor 20 de mănăstiri. În afară de ele, nimeni nu mai are dreptul să posadă cel mai mic petec de pământ.

Urmarea: Călugării români locuiesc în două schituri: *Prodromul* și *Provata*. Pentru terenul pe care îl cultivă, pentru apa cu care își udă grădinile, ei trebuie să plătească arendă mănăstirilor grecești de care atârnă. Această arendă se schimbă în mod arbitrar, după bunul plac al egumenilor dela mănăstire.

Acești egumeni au asupra călugărilor români și dreptul de a-i judeca și pedepsi. Nu sânt rare cazurile, când bieții noștri călugări sânt maltratați și schingiuiți.

Aceasta e situația. Ea e nedreaptă și adânc jignitoare pentru prestigiul țării.

Ne place să credem că i se va pune capăt.

Ce spune Scotus Viator

În ziarul din Praga *Prager Presse* scrie cunoscutul Scotus Viator un articol de fond despre «propaganda maghiară în Anglia» și, după ce trece în revistă publicațiile în engleză, cari pledează pentru o Hungaria redivivă, încheie: «Împărțirea Ungariei a fost numai o răsplătă justă pentru politica lipsită de milă față de rasele învecinate, politică purtată în decurs de trei generații, și nouăle granițe, dacă și nu sânt desăvârșite — din simplul motiv că nicăiri nu s'a putut ajunge la granițe etnografice desăvârșite — pot să fie motivate din amândouă părțile, atât în liniamente generale, cât și în toate amănuntele lor: în orice caz reprezintă o îmbunătățire bine delimitată față de antecesorele lor. Ar trebui să ne dăm seama că propaganda de care am vorbit pornește dela planul de a arunca, cu voia, Europa centrală încă odată în cuptorul de topit și de a lăsa să recâștige terenul, pierdut pe urma războiului, regimul cel mai reacționar din întreagă Europa — din punct de vedere social și mai reacționar, decât din cel politic și din acela al rasei».

«Nu se poate contesta că statele successorale sânt expuse criticii în multe privințe, aceasta însă nu este motiv ca să încerci să răstorni tratatul din Trianon, cu atât mai puțin de a pune în mișcare mașinăria, pe care Liga Națiunilor o prevede pentru scutul minorităților de rasă. Statele successorale n'au să se teamă de nimic și au să câștige totul dacă se aplică metodele comparative la aprețirea relațiilor politice și sociale din mijlocul granițelor lor și acelea ale Ungariei (de astăzi)».

Așa vorbește un englez, care privește problemele nepreocupat, cu simț de responsabilitate socială. Convingerea aceasta trebuie să fie comentată și prin satele noastre și să intre în opinia noastră publică.

Societatea „Mormintele Eroilor” din Braşov

Exhumarea martirului V. Oltean

În Braşov «Societatea Mormintele Eroilor» a împlinit Joi în 26/IV a. c. un act de mare dreptate naţională, prin exhumarea şi reînmormântarea martirului român *Vasile Oltean*, care în anul 1916 la retragerea armatei române şi-a pus viaţa în serviciul cauzei noastre naţionale. În luptele dela Braşov din 7 şi 8 Oct. 1916 entuziasmul român V. Oltean a stat în fruntea patrulelor române, conducându-le spre dealul Spirii, unde se dădeau lupte crâncene între români şi unguri pentru recucerirea Braşovului. Pe primul stegar ungur, intrat în Braşov, Vasile Oltean l-a puşcat. Pentru faptele lui pline de curaj şi eroism a trebuit să sufere cele mai grozave chinuri, căci ungurii prinzându-l după o torturare de 8 zile l-au împuşcat şi i-au zdrobit capul cu patul puştii în Valea Cetăţii (dosul Tâmpii).

I s'a făcut o înmormântare demnă de un erou. Întreagă garnizoana Braşov, în frunte cu dl general Scărişoreanu, toţi ofiţerii şi toate autorităţile şi societăţile culturale cu drapelele lor l-au însoţit dela Spitalul militar, până la Cimiterul Eroilor dela biserica sf. Treimi Tocile. Serviciul a fost oficiat de toţi preoţii din Braşov.

În biserică secretarul societăţii «Mormintele Eroilor» preotul Dr. N. Stinghe a rostit o însufleţită predică arătând jertfele neamului pentru realizarea visului nostru secular. Scoate la iveală eroismul lui V. Oltean care din îndemn propriu, din dragoste de neam şi de ţară s'a jertfit pentru fericirea urmaşilor şi răzbunarea străbunilor. Îndeamnă pe toţi la frăţietate dragoste şi muncă cinstită pentru consolidarea României mari, căci numai aşa vom cinsti memoria celor ce şi-au vărsat sângele.

La groapă vorbeşte dl colonel Oprean în numele armatei şi mulţumeşte pentru serviciile aduse de viteazul V. Oltean cauzei noastre sfinte.

Mai vorbeşte dl Căpătină, preotul I. Prişcu şi Voicu Nătescu, preamărind vitejia şi curajul lui V. Oltean. Între acordurile jalnice ale muzicii vânătorilor de munte sicriul se coboară în mormântul rece.

Martirul V. Oltean este exemplu de eroism şi o mândrie a românilor braşoveni, cari prin onorul ce şi l-au dat cu ocazia exhumării lui dovedesc că ştiu să şi preţuiască morţii naţionali.

Societatea «Mormintele Eroilor» din Braşov prin secretarul său părintele Dr. N. Stinghe şi căp. Iorga a ridicat 2 (două) Cimiteruri ale Eroilor de o frumuseţe rară, cum în întreagă România nu se găseşte. Munca şi dragostea ce o desvoltă şi în această direcţiune preotul Dr. N. Stinghe, e aprefiată de oraşul şi judeţul Braşov.

Corresp.

Programa examenelor

dela finea anului şcolar 1922/3 la Şcoala Normală „Andrei Şaguna” din Sibiu

1. 18 Mai: Examen în scris din Limba şi literatura română cu elevii particulari ai cl. VIII.
2. 19 Mai: Examen parţial de capacitate din obiectele tehnice cu elevii particulari ai clasei VIII.
3. 21 Mai: Examen de capacitate parţial în scris din Matematică cu elevii regulaţi şi particulari ai clasei VIII.
4. 22—23 Mai: Examene de capacitate parţiale şi de clasă cu elevii regulaţi şi particulari ai clasei VIII.
5. 2 Iunie: Examen de capacitate final în scris.
6. 11—12 Iunie: Examene în scris cu elevii particulari din clasele I—VII.
7. 13—21 Iunie: Examene orale cu elevii regulaţi şi particulari din clasele I—VII.
8. 24 Iunie: Încheierea festivă a anului şcolar.
9. 25—28 Iunie: Examene de capacitate finale orale.

Sibiu, 2 Mai 1923.

Dr. V. Stan,
director

„Unirea” tace...

În numărul 29—30 al ziarului nostru am publicat pe două coloane ce a scris «Unirea» despre vorbirea rostită de nunţiul papal la Blaj şi răspunsul prin care nunţiul, sub jurământ înaintea lui Dumnezeu, contestă că ar fi spus cuvintele ce i-le-a pus în gură «Unirea». Unul din doi a spus neadevăr. «Unirea» avea datoria morală să răspundă, desvinovându-se de acuza ce i-o aduce nunţiul că a spus «inexactităţi». Dar «Unirea», strânsă cu uşa, tace... Într-o notiţă prizărită la poştă redacţiei declară că «îşi rezervă energiile pentru lucruri mai folositoare» (!) şi încolo se face neznai.

Adecă, spus de româneşte, a minţit şi nu are energia morală de a-şi recunoaşte păcatul.

Regretăm din suflet, că un organ bisericesc, redactat de profesori de dogmatică şi morală ai seminarului teologic din Blaj, a fost în stare să se scoboare la atâta uitare de sine şi negare a principiilor celei mai elementare morale burgheze! Au dovedit odată mai mult că sânt în stare să uzeze de orice arme chiar de minciuni, — căci pentru o discuţie de principii le lipseşte pregătirea, — numai ca să susţină cauza unaţiei, care nici când n'a putut sta în faţa adevărului, şi astăzi mai mult ca ori când e o cauză pierdută.

Măcar de le-ar fi clarissimilor de învăţătură pentru viitor încurcătura în care au ajuns, aducându-şi aminte de vorba românului: *Cu minciuna poţi prânzi, dar nu poţi cina.*

Presa papistăşească nu se astâmpără

Bucureşti, 4 Mai

Pentru cunoscătorii relaţiunilor internaţionale nu este nici un secret, că presa papistăşească poartă o duşmănie neîmpăcată statului nostru.

Despre aceasta avem o nouă dovadă în următorul fapt:

Ziarul «Germania» din Berlin, organul oficial al catolicilor centralişti, cunoscut de mult prin atitudinea sa duşmănoasă faţă de tot ce-i românesc, după votarea constituţiei, a publicat un articol plin de invective la adresa statului nostru, vorbind între altele despre asupririle şi nedreptăţile la cari sânt expuşi catolicii în prea ospitala noastră ţară.

Ziarul oficial al scaunului papal din Roma «Osservatore Romano» s'a grăbit a traduce şi a publica fără nici o observare articolul apărut în «Germania».

Strâns cu uşa de ministrul nostru la Roma dl Penescu, ziarul «Osservatore Romano» a publicat desminţirea formulată de legaţiunea română, ear în Universul dela 29 April a. c. a apărut comunicatul dlui ministru de următorul cuprins:

«Ziarul «Osservatore Romano» publicând după ziarul «Germania» din Berlin ştiri cu totul inexacte despre situaţia creată catolicilor din România, vaticanul a exprimat guvernului nostru regretele sale şi a dispus apariţia cuvenitei desminţiri».

În numărul de astăzi al «Universului» nunţiul papal de aicea Marmaggi publică o înţîmpinare în care deşi spune că «Osservatore Romano» este susţinut de scaunul papal iar director este numit de secretariatul statului, totuşi afirmă că ziarul «O. R.» nu e foaie oficioasă. Deci pentru traducerea şi publicarea articolului din Germania nu poate fi învinuit scaunul papal, ci redactorul.

Pe noi nu ne interesează modul cum nunţiul vrea să spele harapul, ci din faptul că în ziarul susţinut de scaunul papal «O. R.» s'a publicat inexactităţile şi injuriile ziarului «Germania» se vede clar ce sentimente duşmănoase nutresc organele scaunului papal faţă de statul românesc.

Cei ce cunosc cât de cât istoria papalităţii ştiu, că atunci când scaunul papal se amestecă în viaţa politică a unui stat, prin intrigi şi calomnii, făureşte continue uneltiri, împedecând ca acel stat să-şi poată împlini în linişte opera sa naţională.

Atâta deocamdată.

Correspondentul

Conferinţe preoţeşti

Joi în 21 Aprilie 1923 pâr. protopop Ioan Hamzea a întrunit preoţimea tractului Bran în o conferinţă la Zerneşti, spre a împărtaşi preoţimii cele comunicate de I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae în conferinţa protopopească ținută în Sibiu după terminarea sinodului arhiepiscopalezean.

Vineri în 27 April a întrunit în Braşov preoţimea din tractul Braşovului, în calitate de administrator protopopesec al acestui tract, unde asemenea a comunicat cele de sus.

Peste tot preoţimea a primit cu însufleţire indigitaţiile date de I. P. Sf. mitropolit atât în ce priveşte activitatea pastorală, cât şi cu privire la administraţia bisericească, făcându-şi fiecare notiţe despre cele comunicate spre a le putea folosi ca îndreptări în activitatea sa pentru viitor.

Chestia misionară, chestia înfiinţării de case culturale şi biblioteci parohiale în toate comunele, apoi chestia sectelor şi chestia agrară a dat motiv la interesante discuţii. S'au luat apoi decisiuni cu privire la activitatea cercurilor religioase în viitor.

Preoţimea s'a întors acasă cu cele mai bune impresii şi mult mai satisfăcută ca dela orce alte conferinţe.

Bârseanul

Reuniunea română de înmormântare din Sibiu

Deoarece la adunarea generală extraordinară chemată pe ziua de 6 Mai 1923 în scopul modificării statutului prin înfiinţarea de ajutoare de înmormântare de câte 500, 1000 şi 2000 lei nu s'au prezentat membri în numărul cerut, în baza § 19 din statut chem a 2-a adunare generală extraordinară a Reuniunii române de înmormântare din Sibiu, pe ziua de 13 Mai 1923 la ora 4 d. a. în sala mare a casei societăţii meseriaşilor români (str. Brukenthal 17) cu aceeaşi ordine de zi.

Membrii sânt rugaţi a lua parte în număr cât mai mare, deoarece, în baza statutului, se va putea lua hotărîre cu privire la schimbarea statutului cu 2/3 a voturilor membrilor care vor fi prezenţi la a 2-a adunare.

Sibiu, 6 Mai 1923.

Timotei Popovici
dir. reuniunii

Ştirile zilei

Predică în catedrală. Dumineca trecută a ținut în biserica noastră catedrală, la finea sfintei liturghii, o frumoasă predică preotul-şef al Corpului VII de Armată, părintele protoiereu *Iosif Serafim*.

„Luminătorul” din Timişoara făcând observaţii izvorâte dintr'o neorientare asupra rodniciei activităţii a sinoadelor noastre eparhiale din acest an, se arată cu totul ingrat faţă de P. S. Sa episcopul Aradului, care, fiind cam bolnav, şi-a amânat sinodul până la însănătoşare. Cel ce a condus cu atâta devotament eparhia Aradului în vremuri grele pentru ea, are de sigur dreptul la altă consideraţie, astăzi.

Pentru orfanii preoţimii. La direcţiunea internatului fiilor de preoţi din Sibiu, părintele I. Dăncilă preotul nostru militar, a depus frumoasa sumă de 7000 lei (sapte mii) colectată dela elevii săi ofiţeri din garnizoană, cu scopul de a da ajutor momentan orfanilor preoţimii noastre adăpostiţi în acest institut. Faptul este mult grăitor şi ne dă din nou prilejul să admirăm spiritul de jertfă, de care este cuprins sufletul ofiţerimii noastre asemenea şi legătura intimă dintre preotul armatei pâr. Dăncilă şi păstoriţii săi din corpul ofiţeresc. Exemplul dai de ambele părţi este vrednic de laudă şi este de dorit să fie imitat în toate garnizoanele mai mari, unde preotul militar are teren bogat şi elemente din abundenţă de-a propaga morala lui Hristos nu numai cu cuvântul, ci şi cu fapta.

Muzeul sibian Brukenthal, galeria de tablouri şi colecţia de anticități, s'a redeschis cu ziua de 1 Mai. Poate fi cercetat: Dumineca, Marţi şi Joia, între orele 11—1. Intrarea 2 lei. Joia gratuit. În celelalte zile se plăteşte servitorului călăuz 5 lei de persoană, şi câte 2 lei de a doua şi celelalte persoane aparţinătoare aceluiaş grup de vizitatori.

Calendarul nou. Un congres eclesialic ținut în Atena s'o pronunțat pentru introducerea calendarului nou, fără a schimba prin aceasta regulile bisericii ortodoxe cu privire la sărbători.

Conferență publică. În cadrele «Asociațiunii» a ținut dl. **Dr. Horia Petra-Fetrescu**, o conferință la «despărțământul Făgăraș», în Făgăraș, în seara de 30 Aprilie. Tema aleasă: «Om nou se naște în iaduri de dureri» și «Cehoslovacia și lozincile conducătorilor ei». A fost o analiză a sufletului europeanului care mai cugețată în zilele noastre și o trecere în revistă a principiilor sănătoase pe care le propagă preș. Masaryk și Beneș. Diapozitivele, multe și frumoase, împrumutate de legațiunea cehoslovacă. Public mult și atent. Sala de gimnastică a liceului a fost arhiplină. La fine conferențiarul a fost viu aplaudat și felicitat. Ar fi foarte de dorit, ca Asociațiunea să trimită pe abilitul conferențiar dl. Dr. Horia P. Petrescu și în alte centre.

Un aderent al comunismului. Principele Max de Saxa, profesor la facultatea teologică romano-catolică din Friburg, a luat cuvântul la Berlin în cursul unei întruniri comuniste. Principele a lăudat paradisul comunist care, după dânsul, va desființa frontierele și va aduce pacea pe pământ. Când?

Fructele. Cu prilejul inaugurării unui restaurant vegetarian la Londra, doctorul Oldfield a făcut elogiul legumelor și mai ales al fructelor. După el, merele vindecă boale de rinichi, portocalele și lămâile sânt contra influenței, ear strugurii conservă tinerețea. Doctorul englez este de părere că, mai ales dintre cărnuri, aceea de berbec, îngreuiază spiritul oamenilor.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, dar cu alipire către reuniune, a colectat vornicul Ioan Imbăruș suma de Lei 72 dela nuntașii ospățului tinerilor Iosif Șoș, mecanic în Făgăraș cu Elena Șerban din Sibiu. — Pentru prinos mulțămeste: **George Poponea**, președinte. **Stefan Duca**, secretar.

Revista Societății Tinerimea Română, pentru învățământul supraprimar, a apărut Nr. 6 și 7. Cuprinsul: Profesorii, de C. Evolceanu, Primejdie națională de A. L. Antonescu, Dela Omer la Einstein de Gen. Panaitescu, Figuri dispărute de G. Costescu, Colaborare școlară, Învățământul religios de B. Mangăru, Spicuri din cronicari turci de C. Moisil ș. a. — Abonamentul 25 Lei pentru jumătate de an, pentru elevi 20 de Lei. Adresa: I. Andonescu, București, strada Uranus 55.

Membrii noi la «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu s'au înscris: a) *fondatori*: Dna Eugenia Tordășianu, profesoară, dsoara Miorica Tordășianu, Ioan Pleșia, șeful R. M. S., Dr. Nicolae Regman, profesor, Nicolae S. Ionescu, profesor și avocat, dna Natalia N. Popescu, profesoară, Nicolae Petruțiu, funcționar de bancă, Ioan Răspop, comerciant, Rășinari, Iordan Cosma, funcț., Nicolae Simtion, măestru mecanic, Valer Simtion, m. compactor și Sindicatul național al măestrilor români de toate breslele din Sibiu, achitând fiecare taxa de câte 100 lei; b) *membrii pe viață*: Constantin Dragoș, măestru pantofar, Moise Fărcaș, m. vârsător de aramă, Simeon Muntean, m. cojocar, Ilie Cionca, m. pantofar, dna Maria Cionca n. Coman, soție de m. pantofar, Livius Pamfilie, m. tâmplar și sculptor în lemn, George Oancea, m. croitor și Petru Vlădescu, chelner, achitând fiecare taxa de câte 50 lei. **Comitetul**

Nr. 3604/1923 Ep.

(68) 1—1

Publicațiune pentru livrare de lemne de foc

Consistorul arhidiecezan ortodox român din Sibiu are lipsă de 465 (patrusuteșezecișici) stânjini lemne de fag, uscate, de prima calitate și neplutite, cari sânt a se livra până la 15 Septembrie a. c., așezate în orașul Sibiu la locurile ce se vor designa de către Consistor.

Ceice doresc a livra aceste lemne sau numai o parte din ele, să-și înainteze ofertele lor până la 25 Mai a. c. s. n. Consistorului arhidiecezan ortodox român în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32.

Sibiu, 21 April 1923.

Consistorul arhidiecezan

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Subprefectul județului Sibiu

Nr. 3157—1923 G.

(64) 1—1

Publicațiune

Subprefectura județului Sibiu și funcționarii ei au nevoie de 1000 (una mie) stânjini lemne de fag și stejar pentru foc. Pentru asigurarea acestui cvant de lemne se ține în 25 Mai a. c. la ora 11 a. m. la subprefectura județului Sibiu o pertractare cu oferte închise. Supraoferte nu se primesc.

Oferte se pot înainta și pentru un cvant mai mic de 1000 stânjini.

Condițiunile se pot vedea la subprefectură în orele oficiale.

Sibiu, la 4 Mai 1923.

Schöpp m. p., subprefect.

Ospiciul de stat al alienaților din Sibiu

Nr. 1384/1923

(65) 1—1

Concurs

La ospiciul de alienați din Sibiu află aplicare un *măestru tâmplar* bun, cu ziua de 15 Mai.

Retribuțiunile de prezent sânt: 784 lei lunar;

Locuință, încălzit și luminat, precum și una porție mâncare gratuit. Cererile se vor înainta subserisei direcțiuni până la 12 I. c.

Sibiu, la 4 Mai 1923.

Moșoiu
administrator**Dr. Ionașiu**
p. director

(49) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Apața**, protopresb. Sf. George, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. Concurenții își vor înainta petițiile în regulă oficiului protopresbiterial Sf. George în termenul deschis, având a se prezenta înainte de alegere în vreo Duminică sau sărbătoare, a celebra sf. liturghie și a face cunoștință cu poporul.

Intorsura-Buzău, 1 Martie 1923.

In înțelegere cu comitetul parohial

George Neagoviciu-Negoescu
protopop

Nr. 350/923

(48) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiilor de cl. III **Lăzești** și **Valea-Verde**, din protopresbiteratul Câmpeni, se escrie concurs.

Concurenții își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu, în termen de 30 zile dela prima publicație în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreunate cu postul de paroh sânt: cele fasonate în coala B., apoi salariul, gradațiile și adausul de scumpete satorite de ministerul cultelor, conform calificațiuni și a anilor de serviciu ai parohului.

Candidații înainte de alegere se vor prezenta în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul, a cuvânta, cânta sau celebra.

Oficiul protopresbiterial ort. român, în înțelegere cu comitetul parohial.

Câmpeni, 15 Martie 1923.

Iosif Gomboș
protopop

„ALBINA“ institut de credit și de econ., Sibiu

Aducem la cunoștința dlor acționari ai Institutului nostru, că am început preschimbarea titlurilor provizorii cu acțiuni definitive de Lei 500— nominalul, adecă pentru 5 acții vechi, una nouă.

Depunerea titlurilor provizorii se poate face atât la Centrală, cât și la oricare din Sucursalele noastre.

Acei acționari cari nu posed un număr de acțiuni divizibil cu 5, pot procura prin noi acțiunile necesare pentru completare, pe cursul de emisiune de Lei 180—.

(57) 3—3

Direcțiunea.

Nr. prot. 196/1923

(62) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Veseud**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Venitele sânt cele satorite în coala B) pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele necesare să se înainteze subserisului.

Concurenții cu prealabila incuviințare a protopresbiterului să se prezenteze în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserica din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, în 12 April 1923.

In înțelegere cu comitetul parohial:

Ioachim Munteanu,
protopop.

Nr. 553/922

(52) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. **Soporul de Câmpie**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia inserțiune în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. referitoare la întregirea venitelor dela stat. Locuință și supraedificate în natură, 40 jug. porțiuni canonică.

Doritorii de a ocupa acest post să și înainteze cererile concursuale instruite în ordine oficiului protopresbiterial din Turda, în termenul deschis, stându-le în voie a se prezenta în parohie spre a celebra, cuvânta și a lua contact cu poporul.

Turda, 4 Decembrie 1922.

Oficiul protopresbiterial în înțelegere cu comitetul parohial.

Iovian Murășan,
protopop.

Nr. 70/1923.

(61) 2—2

Edict de licitație

Comitetul parohiei ort. rom. din **Borgobistrița**, județul Bistrița-Năsăud, dă în întreprindere în cale de licitație publică lucrările de construire ale unei nouă biserici și invită pe antreprenorii cu calificația cerută pentru clădiri publice de rang superior, cari doresc a lua parte la această licitație ca până în ziua de 21 Mai a. c., ora 12 a. m. să-și înainteze ofertele în scris sigilate și provăzute cu vadiu de 100.000 lei în numerar, în hârtii de valoare ori libele de bancă acceptabile, la comitetul parohial din Borgobistrița. — Licităția se va ținea în aceeași zi la 3 ore a. m., vadiul se va extrada celui încredințat numai după terminarea și colaudarea lucrărilor, iar celorlalți reflectanți imediat după hotărâre.

Comuna bisericească prestează material de piatră, lemn rotund nelucrat, năsip și prundiș, schele, scânduri, lațuri, dulapi și loc pentru facerea cărămizii.

Planurile, proiectul de deviz în alb și condițiile speciale pentru executarea lucrărilor se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Borgobistrița.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința cu executarea lucrărilor, fără considerare la prețuri și condiții de ofertare, pe acela dintre minusoferenți, care va prezenta mai multă garanție de soliditate, cu adausul că materialul oferit de comuna bisericească, aflându-se corespunzător, întreprinzătorul este obligat a-l primi în prețul din divizul satorit.

Pentru participare la licitație spese nu se lichidează reflectanților.

Borgobistrița, 21 Aprilie 1923.

Comitetul parohial:

Aurel Monda m. p., **Vasile Hangan m. p.**
președinte notar

Nr. 124/923.

Văzut:

Grig. Pletosu
protopop

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.